

Jord - v starej nórcine jorð – „zem“; tiež angl. Jorth, v starej severnej nórcine Jard či Erda; v *severskej mytológii* je ženským *Jötunnar* (pozri *Gýgjar*) a je stelesnením Zeme; jej ďalšími menami sú *Fjörgyn* a *Hlóðyn*; niektorí učenci odkazujú na Jord ako na bohyňu; prvá časť Prózy Edda Jord označuje za jednu z *Odinových* sexuálnych partneriek a matku *Thora*; Jord je dcérou *Annara* a personifikovanej noci *Nott* a nevlastnou sestrou boha prosperity *Audra* a boha denného svetla *Dagra*; pozri *personifikácia v severskej mytológii, Snorriho Edda*

<https://en.wikipedia.org/wiki/J%C3%B6r%C3%B0>

Jordaens Abraham - (†1603); člen maliarskej rodiny Jordaens, syn *Symona Jordaens* a brat *Hans Jordaens I* a (†1630) a strýko *Symona Jordaens I*

Jordaens I Hans - (†1630); alebo Ján alebo Joerdaens Jordaens; otec *Symona Jordaens I* a brat *Abraham Jordaens* (†1603) a *Phyllippe Jordaens* (†?); flámsky barokový maliar, ktorého náboženské diela sú často zamieňané s ostatnými maliarmi rovnakého mena; neskôr historik umenia *Arnold Houbraken* spomenul útržkovito jeho dáta a poplietol si ho s jeho pravdepodobným potomkom *Hans Jordaens III* (†1643) a cestovateľom do Ríma *Hans Jordaens IV* (†1680); *Houbraken* uvádza, že on (*Hans Jordaens IV*) sa narodil v meste *Delftách* a cestoval do Ríma a v skupine *Bentvueghels* dostal prezývku *Pollepel* (Lyžice) pre svoju schopnosť dávať lyžice hore na plátne; vdova advokáta *Nicolaas Muys van Holy* (†1717) vlastnila obraz jeho obraz *Prechod faraónovho vojska cez Červené more*, ale väčšina týchto obrazov je dnes pripisovaných *Hansovi Jordaens III*

https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_Jordaens

H. Jordaens st.: Noemova archa (17.st.)

Jordaens II Hans - (†1680); jeho otcom bol zrejme *Symon Jordaens I* (†1631); maliar krajín, člen rímskej skupiny *Bentveughels* v 1650, kde on bol prezdíval *Pollepel* (zrejme zámena mena s *Hansom Jordaens I*); usadil sa v *Leidene* v roku 1654 a vstúpil do *delského cechu sv. Lukáša* v 1657; v prvej pol. 17.st. pomerne veľká skupina z jeho obrazov bola zadaná v lotérii v *Haagu*, organizovanej na neziskovom základe *Abraháma Lenertsz van der Best*; podľa niektorých životopisných údajov zamieňaný *googlom* s *Hansom Jordaensom I*

<http://kalden.home.xs4all.nl/dart/d-a-jorda2.htm>

Jordaens III Hans - (†1643); flámsky barokový maliar

http://en.wikipedia.org/wiki/Hans_III_Jordaens

http://nl.wikipedia.org/wiki/Hans_III_Jordaens

A. Francken II, F. Francken II., H Jordaens III., Abraham Govaerts and Alexander Keirincx: Zlatý vek (1.pol.17.st.)

Jordaens IV. Hans - (†1680); holandský maliar *zlatého veku*, ktorý cestoval do Ríma; strávil dlhý čas v Ríme, Benátkach a Neapole a Houbraken si nebol istý, či jeho najlepšie práce sa začali pred alebo po tomto výlete; patril do skupiny *Bentvueghels* dostal prezývku Pollepel (Lyžice) pre svoju schopnosť dávať lyžice hore na plátne; bol možno synom *Symon Jordaens I* a bol učiteľom Pieter van Jansz Ruyven; nie je známe, či jeho práce sa zachovali a či nie sú pripisované iným maliarom toho mena

https://en.wikipedia.org/wiki/Hans_IV_Jordaens

Jordaens I Jacob - (†1678); flámsky barokový maliar; údajne spolupracoval s *P. P. Rubensom* v jeho dielni; hoci nikdy necestoval do Talianska, ako to urobila väčšina jeho súčasníkov, je v jeho diele zrejmy istý vplyv *Caravaggia*; zameriaval sa na portrét a figurálnu maľbu, medzi jeho časté námety patrí žánrové výjavy prostého života, ďalej náboženské a mytologické výjavy; jeho štýl sa vyvíjal od robustných postáv a dynamický tvarov a živých farieb k potemnenej paleta a štylizovaným figuram; pozri *flámski maliari barokovi*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jacob_Jordaens

[http://www.art-wallpaper.com/12557/Jordaens+Jakob/Head+of+a+drinking-old+man+\(portrait+of+Adam+van+Noort\)?Width=1600&Height=1200](http://www.art-wallpaper.com/12557/Jordaens+Jakob/Head+of+a+drinking-old+man+(portrait+of+Adam+van+Noort)?Width=1600&Height=1200) (prehľad diel)

<http://www.wikiart.org/en/jacob-jordaens/the-rest-of-diana> (prehľad diel)

http://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_Jordaens

<https://conchigliadivenera.wordpress.com/2013/02/07/jacob-jordaens-1593-1678-belgian/>

<http://barokinvlaanderen.vlaamsekunstcollectie.be/en/biography/jacob-jordaens-i>

J. Jordaens: Odpočinok Diany (17.t.)

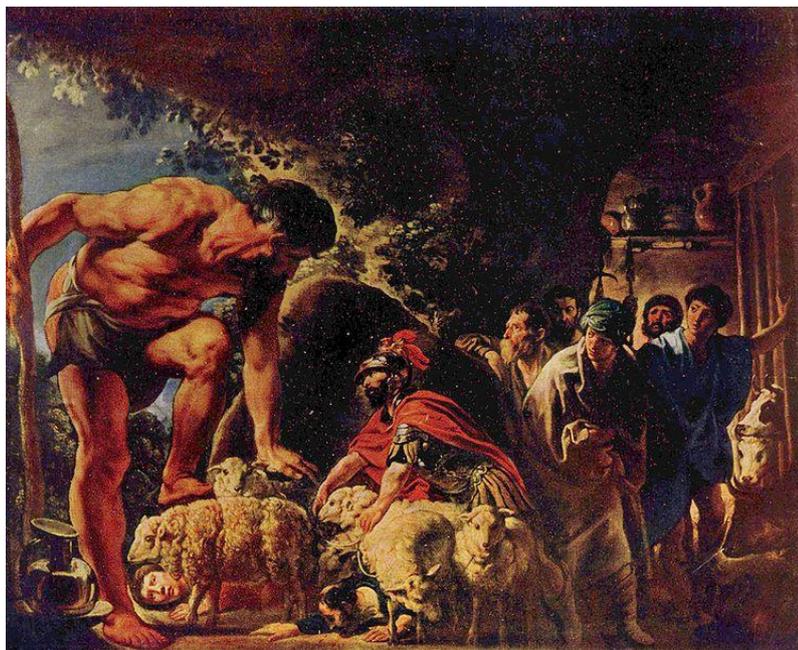
J. Jordaens: Kekropsove dcéry opatrujú Erichtonia (1640)

J. Jordaens: Kristus vyháňa peňazomencov (lept, 1652)

J. Jordaens: Láska Cupida a Psyché (17.st.)

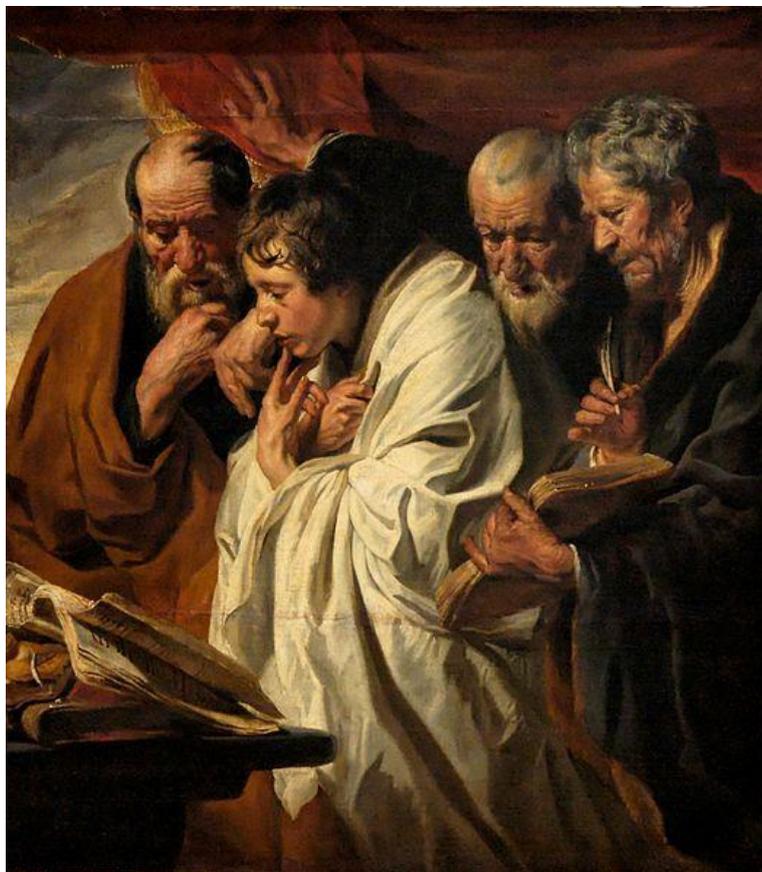
J. Jordaens: Odysseus v Polyfémovej jaskyni (17.st.)

J. Jordaens: Svadba Pelea a Tethis – Jablko zvydy (17.st.)

J. Jordaens: Svadba Pelea a Tethis – Jablko zvydy (17.st.)

J. Jordaens: Štyria evanjelisti (1625-1630)

J. Jordaens: Diovo detstvo. Koza Amatheia kŕmi Dia (1640)

J. Jordaens: Pijúci kráľ (1638)

J. Jordaens: Satyr a roľníci (pol. 17.st.)

J. Jordaens: Spútaný Prometheus (1640)
J. Jordaens: Nanebovzatie Panny (1660)

J. Jordaens: Pád človeka (17.st.)

J. Jordaens: Manželka lydskeho kráľa Candaulesa Nyssia sa ukazuje Gygesovi (17.st.)

J. Jordaens: Hostina Kleopatry (17.st.)

J. Jordaens: - (17.st.)

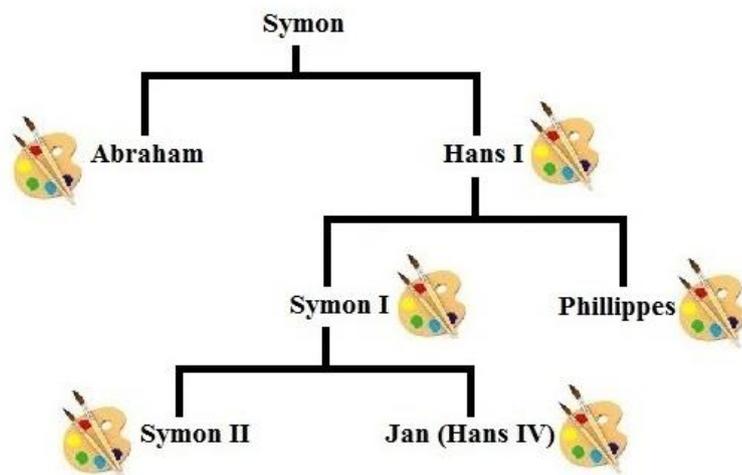
J. Jordaens: Ženský akt pri pohľade zozadu (dessin aux trois crayons, 1640)

Jordaens II Jacob - (†?);

Jordaens Phyllippe - (†?); syn *Hansa Jordens I* a brat *Symona Jordaens I* (†1631);

Jordaens Symon - pravdepodobne predok maliarskej rodiny Jordaens; Symon Jordaens sa svojou rodinou usadil krátko po páde Antverp v Delfte; dvaja z jeho synov, *Abraham Jordaens* a *Hans Jordaens I* boli maliari; Hans Jordaens I vyučil maliarskemu povolaniu svojich synov *Symona Jordaens I* a *Phillipe Jordaens*; Simon Jordaens I vyučil svojich synov *Simona Jordaens II*, *Hansa Jordaens II* (?) a *Hans Jordaens IV*

http://www.wikidelft.nl/index.php?title=Jordaens_schildersgeslacht

De Delftse Jordaens hadden hun wortels in Antwerpen en waren waarschijnlijk verwant aan de Antwerpse kunstschilders: Arnold Jordaens, Hans Jordaens II, Hans Jordaens III, Jacob Jordaens I en Jacob Jordaens II

Jordaens I Symon - (†1631); príslušník slávnej maliarskej rodiny Jordaens, ktorá mala svoje korene v Antverpách, ale po páde Antverp sa časť z nej priťahovala do severného Holandska (vrátane až Delft); Symon Jordaens bol syn maliara *Hansa Jordaens I* a jeho synom bol (možno) *Hans Jordaens IV*; ďalej boli jeho synmi *Symon Jordaens II* a *Hans Jordaens II* (zrejme?); Symon Jordaens I stal mešťanom Delft v roku 1612 a pripojil o rok neskôr k *delfskému cechu sv. Lukáša*; jeho námetmi boli krajiny a história; pravdepodobne vyučil od svojho otca; Symonov strýko *Abrahám Jordaens* bol tiež maliar

[http://www.wikidelft.nl/index.php?title=Jordaens I_Symon](http://www.wikidelft.nl/index.php?title=Jordaens_I_Symon)

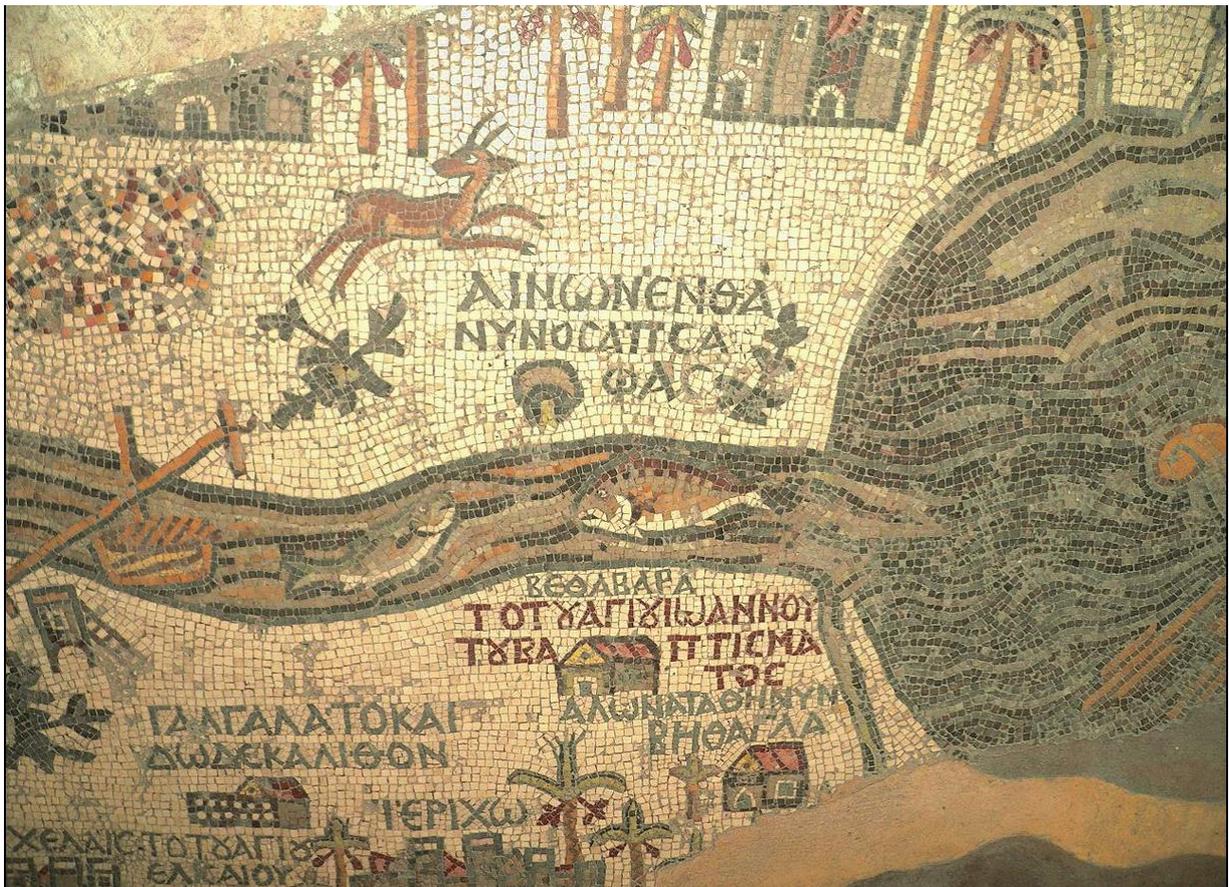

S. Jordaens I : Uzdravenie slepého (fragment, 17.st.)

Jordaens II Symon - (?); príslušník maliarskeho rodu Jordaens, syn *Symona Jordens I* (†1631)

Jordán (rieka) - hebr. נְהַר הַיַּרְדֵּן nehár hayarden/Jordán rieka; arab. نهر الأردن /Nahr al-'urdunn; vzhľadom k indoárijskému pôvodu je názov zloženinou slov رود اردن /jor-don, kde „jor“ znamená v perzštine rok a „don“ znamená rieka, čo dokazuje, ktorá počas roka nevysychá; semitský výklad názvu sa odvíja o koreňa slova „klesať“ a celý názov doslova znamená „prúd, ktorý rýchlo klesá“; tento výklad vhodne popisuje riekou Jordán, najmä jej horný tok pred Galilejským jazerom; v arabčine existujú pre Jordán tiež názvy الشريعة الكبيرة /eš-Šer'ia „vodné miesto“ alebo الشريعة الكبيرة /eš-Šer'ia el-Kebíre - „veľká voda“; najstaršia zmienka o názve rieky sa dochovala v egyptských záznamoch z 19. Dynastie, kde je zaznamenaná ako ja-ar-du-na - doslova „priniesol nám“, čo je názov podobný kanaánskeho jardún; rieka má zásadný význam v judaizme a kresťanstve; historicky a nábožensky je považovaná za jednu z najposvätejších riek sveta; je miestom, kde *Izraeliti* vkročili do *zaslúbenej zeme* a kde *Ježiš Nazaretský* bol pokrstený od *Jána Krstiteľa*; neexistuje žiadny pravidelný popis Jordánu v Biblii, iba rozptýlené a neurčité odkazy; v biblickej histórii Jordán vystupuje ako dejisko niekoľkých zázrakov, prvý raz keď Jordán blízko *Jericha* prekročili Izraeliti pod vedením *Jozua* (Jozuova 3,15-17); Jordán bol prekročený *Eliášom* a *Elizeom* „suchou nohou“ (2Kráľov 2,8; 2,14); Boh prostredníctvom proroka *Elišu* vykonal ďalšie dva zázraky pri Jordáne: uzdravil Naámana tým, že ho okúpil vo svojich vodách a predviedol zázrak „plávajúcej sekery“ (2Kráľov 5,14 ; 6,6); pozri *Bétyl*, *Zosimas z Palestíny*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Jord%C3%A1n>

Jordán vtekajúci do Mŕtveho mora (detail dlážkovej mozaiky v kostole sv. Juraja v Madabe, Jordánsko, 6.st.)

J. Montero de Rojas: Prekročenie Jordánu s archou zmluvy (1667)

G. Doré: Deti Izraela prekračujú Jordán (drevoryt, 1866)

F. Sypniewski: Na brehu rieky Jordán (biblická ilustrácia, 1850)

J. Tissot: Archa zmluvy nesená cez Jordán (19.st.)

Jordán Mikuláš - (†1977); slovenský maliar; tvorivý záber Mikuláša Jordána je značne široký - rozprestiera sa od portrétu, žánru, cez zátišie, viacfigurálne kompozície ku krajinomalbe; vo veľkej miere sa venoval i kopistike, reštaurovaniu a organizovaniu výtvarného života v Prešove; po návrate do Prešova Jordána vizuálne i citovo zaujala šarišská krajina; počas svojho dlhého a plodného života vytvoril celý rad krajín; krajinomalba je aj Jordánovým príspevkom do vývoja slovenského maliarstva 20.st.; pozri *sorela*

<http://www.webumenia.sk/web/guest/search/-/simpleSearch/?query=au%3A%22Mikul%C3%A1%C5%A1+Jord%C3%A1n%22>

https://www.google.sk/search?q=Jord%C3%A1n+Mikul%C3%A1%C5%A1&es_sm=93&tbm=isch&imgil=EQaPVmdL210iRM%253A%253BSebFxE_H6kYooM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.touristportal.eu%25252Findex.php%25253Flang%2525253Dsk%25252526menuid%2525253D267%25252526submenuid%2525253D373%25252526clanok%2525253D365&source=iu&pf=m&fir=EQaPVmdL210iRM%253A%252CSebFxE_H6kYooM%252C_&usg=__4JfZ-3uocGdsph_R7b0H4xuyYds%3D&biw=1858&bih=995&ved=0CEsQyjc&ei=zDMbVICrEITciglO2IDQAw#facrc=&imgdii=&imgrc=EQaPVmdL210iRM%253A%253BSebFxE_H6kYooM%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.touristportal.eu%252Fpictures%252Ftury%252F365_gen_824408823.jpg%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.touristportal.eu%252Findex.php%253Flang%253Dsk%2526menuid%253D267%2526submenuid%253D373%2526clanok%253D365%253B1024%253B791

M. Jordán: Kopy sena (1921)

M. Jordán: Posedenie v prírode (1946)

M. Jordán: Cesta do Gul'vasa (1919)

M. Jordán: Krajina z Hrebníka (1926)

M. Jordán: Betónovanie (1949)

M. Jordán: Slánske vrchy (1972)

M. Jordán: V jeseni (1923)

M. Jordán: V zime (1919)

M. Jordán: Krajina pri Bardejove (1955)

M. Jordán: V deň odpočinku (1959)

jordanovská kultúra - podľa lokality Jordanow Slaski; kultúra z konca *neolitu* (pol.4.tis.pr.Kr.) v českých krajinách a Sliezsku; vznik z neskorej *lengyelskej kultúry*; *kostrové* a *žiarové hroby*, prvé medené šperky, krčahy; pozri *Čechy, Sliezsko*; *doba medená/eneolit/chalkolit*

Jormungandr - Jörmungandr

Josaphat/Jozafát - indický svätec, kresťan, ktorý sa objavuje v legende Barlaam a Josaphat; boli to dvaja kresťanskí svätci a legendárni mučeníci; podľa legendy indický kráľ prenasledoval kresťanskej cirkvi vo svojej ríši; keď astrológovia predpovedali, že jeho vlastný syn sa jedného dňa stane kresťanom, kráľ uväznil mladého princa Jozafata, ktorý napriek tomu stretol pustovníka sv. Barlaama a konvertoval na kresťanstvo; po dlhom utrpení princov otec prijal pravú vieru, dal svoj trón Jozafátovi a odišiel do púšte, aby sa stal pustovníkom; Jozafát sám neskôr abdikoval a odišiel do ústrania so svojím starým učiteľom Barlaamom;

-meno Ioasaph (gruzín. Iodasaph; arab. Yūdhasaf alebo Būdhasaf) je odvodené zo sanskritského *bódhisattvu*; *sanskritské* slovo bolo zmenené na Bodisav v perzských textoch v 6. alebo 7.st., potom na Budhasaf alebo Yudasaf v 8.st. v arabskom dokumente (možná arabské počiatkové „b“/ب bolo zmenené na „y“/ي duplikáciou bodky v písme); tak sa stalo že Iodasaph v Gruzínsku v 10.st. bol prispôbený ako Ioasaph v Grécku v 11.st. a potom ako storoch, a potom ako Iosaphat alebo Jozafáta v latinčine;

<https://en.wikipedia.org/wiki/Josaphat>

<https://art.famsf.org/jan-sadeler-i/josaphat-plate-1-trophies-solitary-life-19633014716>

https://en.wikipedia.org/wiki/Barlaam_and_Josaphat

J. Sadeler I podľa M. de Vos: Jozafát (16.st.)

josegi - japonská sochárska technika zdokonalená sochárom *Džóčó* (neskorá doba *Heian*); pozri *warihagi, japonské umenie*

www v súvislosti s heslom *Fénixová sieň*: dokončená r. 1053 je príkladom fudžiwarskej siene *budhy Amidy*; na streche siene sú sochy *feng-chuanga*, čínskeho *fénixa*, v japončine nazývaného *hóó*; vo vnútri je uchovávaná zlatá socha *budhy Amidy*, ktorú vytvoril *Džóčó Bušši*, ktorý použil nový spôsob zobrazovania proporcií a novú techniku (*josegi*), ktorá umožňuje zložiť sochu z viac samostatne opracovaných kusov dreva

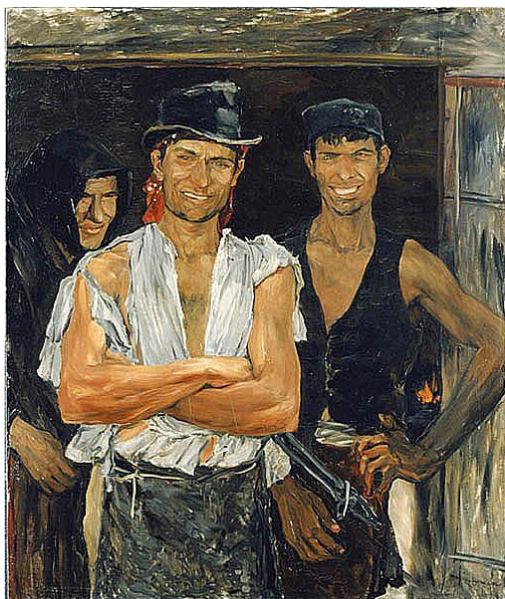
Josephson Ernst - (†1906); švédsky maliar a básnik; maľoval predovšetkým portréty a obrazy z ľudového života; bol ovplyvnený *impresionizmom* a *symbolizmom*; obdivoval *P. Picassa* a *H. Matissa*; jeho neskoršie práce ukazujú vplyv *expresionizmu* a *spiritualizmu*; sám ovplyvnil súčasných škandinávskych figurálnych maliarov, predovšetkým nórskeho maliara Odd Nerdruma

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ernst_Josephson._-_David_och_Saul_detail.jpg?uselang=ru

E. Josephson: Vodník (1882)

E. Josephson: Vodník (1884)

E. Josephson: Španielski kováči (1881)

E. Josephson: Dávid a Saul (1878)

E. Josephson: Portrét Jeanette Rubenson (1883)
E. Josephson: Autoportrét (1875)

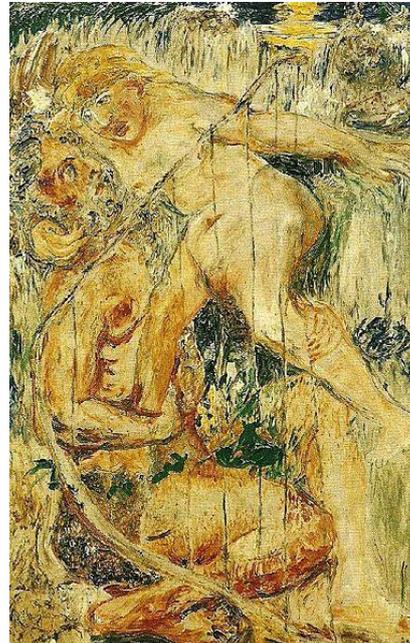

E. Josephson: Extatické hlavy (1887)
E. Josephson: Dáma v divadelnej lóži (1888)

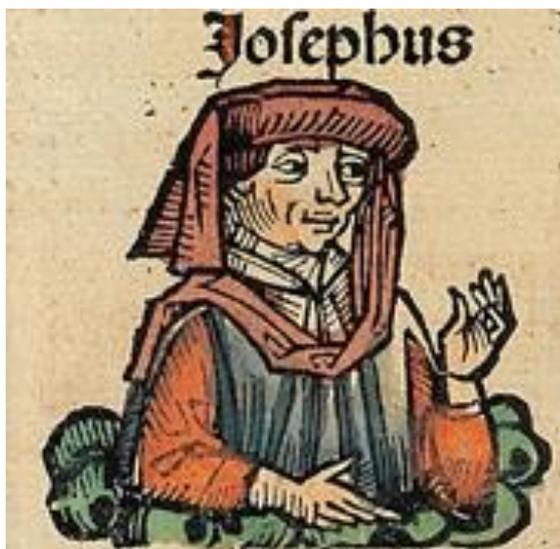

E. Josephson: Žena v čiernom (1881)
E. Josephson: Vodný duch a panna (1900)

Josephus Flavius - (†100); židovský vojvodca a historik; Josephus počas židovskej vojny r. 70 organizoval odboj v *Galilei* ako veliteľ pevnosti Jotapatu; zradil však Židov a vydal pevnosť Rimanom; rímsky vojvodca *Vespasianus*, ktorému úspešne *veštil* skvelú budúcnosť, po svojom vyhlásení za cisára prepustil Josepha na slobodu a ten prijal už ako rímsky občan cisárovo rodové meno Flavius a žil potom až do svojej smrti v Ríme; v gréčtine napísal dve významné diela: *Vojnu židovskú* a *Židovské starožitnosti*

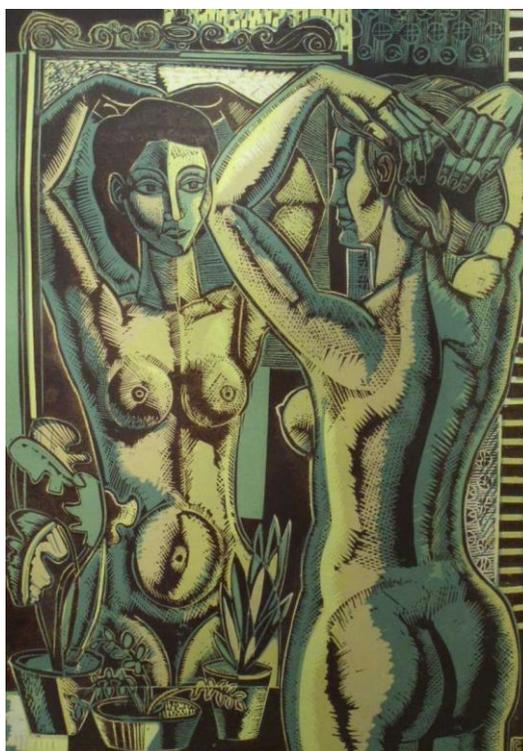
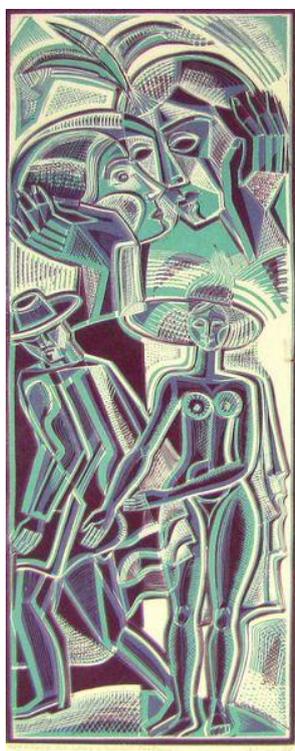
http://it.wikipedia.org/wiki/Giuseppe_Flavio
<http://en.wikipedia.org/wiki/Jesus>

H. Schedel (grafik): Josephus Flavius (Norimberská kronika, 1493)

Jósza János - maďarský grafik

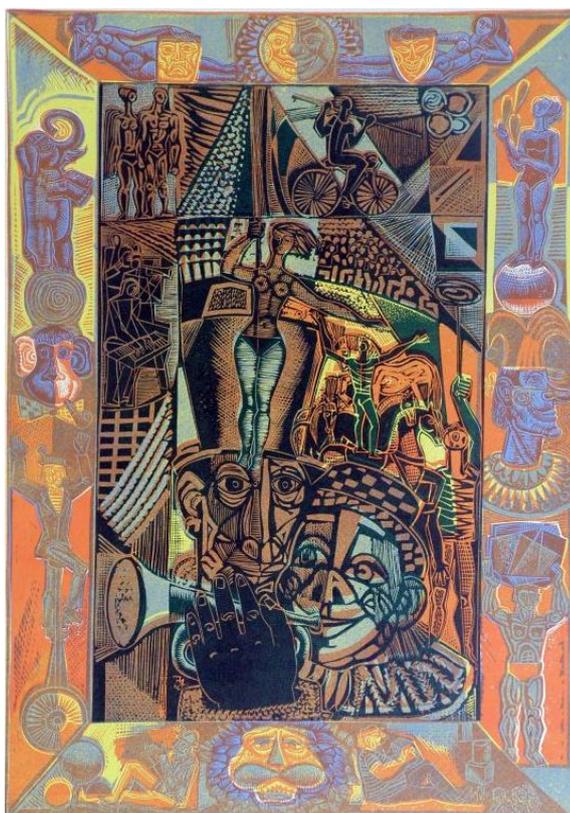
<http://rezkarcfitness.blogspot.sk/2013/08/kitekinto-jozsa-janos.html>

J. Józsa: Spomínanie
J. Józsa: Pred zrkadlom (1972)

J. Józsa: Debrecínska ulica

J. Józsa: Cirkus (1981)

Jošijáš/Josiáš - syn judského kráľa Amóna a vnukom Manaseho

Podľa J. Snellincka: Manasse, Amón a Josiáš (rytina z Thesaurus Sacrarum Historiarum veteris testamenti, elegantissimis imaginibus expressum excellentissimorum in hac arte virorum opera: nunc primum in lucem editus, 1585)

jota/iota - písmeno *gréckej abecedy*: Ι ι ; má číselnú hodnotu 10

Baleka: grécke písmeno jota včlenené do latinského prepisu Ježišovho mena (*IESU*) v podobe *chrismonu* symbolizuje rovnú cestu; pozri *symboly písmenové*; *grécke písmo*; *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

Jottun - Jötnar

Jotun - Jötnar

Jotunheim - Jötunheimr

Joulutonttu - vo *fínskej mytológii* vianoční *škriatkovia*, druh duchov, elfov *haltija* na rozdiel od vianočných škriatkov v niektorých krajinách, fínski joulutonttu nemajú špicaté uši; pozri *vianočné mytologické postavy*, *božstvá*, *duchovia a mýtické bytosti*

jour de vernissage – predbežná vrstva *laku* nanášaná na zvýšenie intenzity *fariieb*; dosahovaná napr. fermežovým ochranným náterom; prvá vrstva živicevej alebo voskovej *fermeže* nanášaná na *temperovú* alebo olejovú maľbu (pozri *olejomal'ba*) posledný deň pred otvorením *výstavy* (pozri *vernísáž*), t.j. v deň vyhradený kritikom k predbežnej prehliadke diel; konečná vrstva nanosená až po skončení výstavy (pozri *dernisáž/finisáž*); pozri *farebná intenzita*; *lak záverečný*

Jova - 2.pád mena *Jupiter*; pozri *Zeus, Dia*

Jovanovič Đorđe - (†1953); srb. Ђорђе Јовановић; srbský sochár z počiatku 20.st.; bol riadnym členom Srbskej akadémie vied a umenia; v r. 1884 získal štátne štipendium na štúdium na Akadémii výtvarných umení vo Viedni, kde začal študovať umenie; tiež študoval v Mníchove; po ukončení vysokoškolských štúdií žil medzi Mníchovom, Parížom a Belehradom; svoje umenie zlepšil v styku s *neoklasicistickým* sochárom Henri Michelom Chapom

Jouvenet Jean-Baptiste - (†1717); francúzsky klasicistický maliar, jeden hlavných francúzskych predstaviteľov náboženského maliarstva (pozri *sakrálne umenie*)

https://en.wikipedia.org/wiki/Jean_Jouvenet

<http://www.repro-tableaux.com/a/jouvenet-jean/madonna-of-the-magnificat.html>

https://www.google.sk/search?q=Jean+Jouvenet&espv=2&biw=1854&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKewjrz_n4nsLMAhVGVhQKHW16CmcQIR4IigE

J.-B. Jouvenet: Vzkriesenie Lazára (1706)

J.-B. Jouvenet: Zázračný rybolov (pred 1706)

J.-B. Jouvenet: Klaňanie mystickému baránkovi (1680)

J.-B. Jouvenet: Madona Magnificat (17.st.)

J.-B. Jouvenet: Zostúpenie Ducha svätého na apoštolov (17.st.)